

2021 09 16

## PASTABOS IR PASIŪLYMAI, TEIKIAMI VIEŠAJAI KONSULTACIJAI DĖL AB „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO SISTEMOS BALANSAVIMO TAISYKLIŲ PROJEKTO NUO UAB "IMLITEX"

Punktas	Komentaras
30. Rinkos dalyvis, sudaręs balansavimo sutartį, per 7 darbo dienas PSO turi pateikti tinkamas visų prievolių pagal sutartį ir (ar) Taisykles įvykdymo užtikrinimo priemonės.	<p>Manome, jog esant gerai sistemos naudotojo mokumo istorijai ir finansinei būklei, prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės yra perteklinės.</p> <p>Siūlome, jog reikalavimai pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės būtų TIK įmonėms, kurių kredito reitingas yra nepakankamas, tam naudojant ir kitas plačiai žinomas kredito reitingo agentūras kaip Creditreform etc., taip nediskriminuojant mokių, bet mažesnių rinkos dalyvių (kurios net negali turėti Fitch, Moody's ar S&amp;P reitingų).</p>
31. Perdavimo sistemos operatorius turi teisę pareikalauti pateikti / padidinti tinkamas visų prievolių pagal sutartį ir (ar) Taisykles įvykdymo užtikrinimo priemonės esant šioms aplinkybėms	<p>Siūlome, jog PSO, esant sistemos naudotojo gerai mokumo istorijai bei finansinei būklei, įvykdymo užtikrinimo prievolės galėtų ir <b>mažinti</b>, o ne tik turėtų galimybę didinti, taip išlaikant objektyvumą ir ne vienašališkas sąlygas.</p>
32. Perdavimo sistemos operatoriui pateiktomis tinkamomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis laikoma avansinis mokėjimas ir (arba) banko garantijos;	<p>Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.70 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prievolių įvykdymas gali būti užtikrinamas pagal sutartį arba įstatymus netesybomis, įkeitimu (hipoteka), laidavimu, garantija, rankpinigiais ar kitais sutartyje numatytais būdais. Kadangi esame didelės grupės dalis, dažnai užtenka motininės įmonės garantijos (pvz. sutartims su Conexus sudaryti), taigi siūlome praplėsti prievolių užtikrinimo būdus</p>

# Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

<p>33. Prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės pripažįstamos tinkamai pateiktomis, kai atitinka šias sąlygas:</p> <p>33.1. Minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių suma turi būti ne mažesnė nei:</p> <p>33.1.1. didesnė reikšmė iš:</p> <p>33.1.1.1. 20 procentų nuo dujų vertės, kurias rinkos dalyvis, prekiaujantis dujomis pagal dvišales pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) prekybos platformoje (biržoje) Lietuvos virtualiame prekybos taške, turi pristatyti per artimiausią ataskaitinį laikotarpį arba</p> <p>33.1.1.2. 20 procentų nuo dujų vertės, kurias rinkos dalyvis, prekiaujantis dujomis pagal dvišales pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) prekybos platformoje (biržoje) Lietuvos virtualiame prekybos taške, pristatė per praėjusį ataskaitinį laikotarpį ir (arba)</p> <p>33.1.2. 20 procentų nuo dujų vertės, kurias rinkos dalyvis, transportuojantis dujas, planuoja transportuoti per artimiausią ataskaitinį laikotarpį.</p> <p>33.2. Skaičiuojant prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių sumą pagal 33.1.1 ir 33.1.2 papunkčius, naudojama praėjusio ataskaitinio laikotarpio dienos sandorių vidutinė svertinė dujų kaina prekybos platformoje (biržoje) Lietuvos virtualiame prekybos taške.</p>	<p>Kadangi visi tarifai ir mokesčiai už pristatytas/transportuotas dujas yra skaičiuojami nuo dujų KIEKIO, manome, jog užtikrinimo priemonių skaičiavimo metodas nuo dujų VERTĖS yra perteklinis ir neatitinka AB „Amber Grid“ priimanamų rizikų. Taip pat dujų VERTĖ kinta smarkiai ir pastoviai, ją nuprogozuoti yra labai sunku, ir užtikrinimo priemonės gali tekti dažnai keisti, tai didinti, tai mažinti, kas kelia papildomus kaštus ir nėra efektyvu. Dėlto siūlome, kad užtikrinimo priemonių skaičiavimo dydžio metodika būtų susijusi su gamtinių dujų KIEKIU ir AB „Amber Grid“ tarifais, o ne VERTE.</p>
<p>33.3. Minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių suma yra 25 000 (dvidešimt penki tūkstančiai) EUR.</p>	<p>Kaip suprantame, prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės yra skiriamos rizikoms valdyti (esant nemokumui), taigi jų suma turi būti susieta su galima pagrįsta rizika. Prašome pagrįsti/ paaiškinti 25 000 EUR kaip minimalią sumą rizikoms valdyti (pvz., bendrovei tiek kainuoja administruoti sistemos naudotoją, tokie yra kaštai susiję su skolos</p>

## Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

	išieškojimu ir tt.). Jeigu ši suma negali būti pagrįsta detalizuojant įmonei patirtus kaštus nemokumo atveju, siūlome minimalią sumą taikyti pagal objektyvias formules/ mokėtinų tarifų dydį ir pan.
34. Rinkos dalyvis privalo pateikti papildomas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones tuo atveju, kai minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių suma, nustatyta pagal Taisyklių 33.1.1 punktą, padidėja 10 procentų	Kadangi dujų perdavimo bei transportavimo kiekiai pamėnesiui dažnai keičiasi daugiau nei 10%, taigi siūlome taikyti ne artimiausio/ praėjusio ataskaitinio laikotarpio skaičius, o dujų metų numatomą vidurkį, arba didinti padidėjimo procentą iki bent jau 20%.
68. Sandorio pranešimai dėl dujų prekybos einamajai dujų parai perdavimo sistemos operatoriui turi būti pateikiami:  68.1. ne anksčiau nei 17 val. dienos einančios prieš dujų parą, kuriai dujomis yra prekiaujama;  68.2. ne vėliau nei likus 30 minučių iki dujų paros, kuriai dujomis yra prekiaujama, pabaigos.	Toks pakeitimas labai ženkliai išaugina sąnaudas sistemos naudotojams ir diskriminuoja mažesnius tiekėjus, kurie neturi didelio klientų krepšelio.  Taip pat nėra laiko tinkamai pasiruošti tokiam dideliame pokyčiui per kelis mėnesius (t.y. nuo tada, kai taisyklės bus patvirtintos iki tada, kada įsigalios). Siūlome palikti galimybę sistemos naudotojams koreguoti praėjusios dienos paros dujų kiekius <u>nuo taisyklių įsigaliojimo dienos iki bent iki kitų dujų metų (t.y. 2023).</u> , tam kad spėti tinkamai pasiruošti tokiam pokyčiui.

### PASTABOS IR PASIŪLYMAI, TEIKIAMAI VIEŠAJAI KONSULTACIJAI DĖL NAUDOJIMOSI AB „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO SISTEMA TAISYKLIŲ PROJEKTO NUO UAB „IMLITEX“

Punktas	Komentaras
Dujų metai (toliau – metai) – laikotarpis, prasidedantis kiekvienų metų spalio 1 d. 7.00 val. ir pasibaigiantis ateinančių metų spalio 1 d. 7.00 val	Kadangi visi dujų pirkimo-pardavimo kontraktai su klientais 2022 metams jau yra sudaromi ir turi būti sudaryti iki 2021 gruodžio mėn., kas yra iki <u>prieš įsigaliojant taisyklių pakeitimams</u> (numatoma įsigaliojimo data yra 2022 vasario mėn.), dauguma šitų sutarčių yra/ bus pasirašytos 2022 sausio 1d. – 2023 sausio 1d. laikotarpiui.  Taigi, keičiantis taisyklėms ir 2022 metams būnant pereinamiesiems metams (2022 sausis – 2022 spalvis),

## Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

	<p>siūlome atsižvelgti į metinių perdavimo pajėgumų užsakymo galimybes klientams, su kuriais sutartys pasirašytos iki įsigaliojant taisyklėms. Prašome, jog taupant klientų kaštus, būtų galima užsakinėti pilnus (sausis – sausis) metinius perdavimo pajėgumus (t.y. leisti ketvirtam 2022 metų ketvirčiui prasitęsti metinius pajėgumus, o ne taikyti brangesnius ketvirtinius).</p>
<p>33. PSO, perdavimo sutarties galiojimo metu identifikavęs pasikeitusią (padidėjusią) riziką dėl sistemos naudotojo mokumo, dėl kurios, pagrįsta PSO nuomone, gali būti neįvykdyti sutartimi prisiimti įsipareigojimai, turi teisę jo pareikalauti pateikti / padidinti teikti įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonės.</p>	<p>Siūlome, jog PSO, esant sistemos naudotojo gerai mokumo istorijai bei finansinei būklei, įvykdymo užtikrinimo prievolės galėtų ir <b>mažinti</b>, o ne tik turėtų galimybę didinti, taip išlaikant objektyvumą ir ne vienašališkas sąlygas.</p>
<p>101. Metams nustatyti vartojimo pajėgumai konkrečioje pristatymo vietoje nėra keičiami ir (ar) perskaičiuojami, išskyrus atvejus, kai pasibaigus metams, keičiantis pristatymo vietos savininkui (ar teisėtam valdytojui) ar nutraukus dujų perdavimą ir (ar) skirstymą į konkrečią dujų pristatymo vietą, nustatoma, kad jie buvo didesni. Jei paaiškėja, kad faktiškai į konkrečią gamtinių dujų pristatymo vietą maksimalus per parą transportuotas dujų kiekis buvo didesnis nei nustatyti vartojimo pajėgumai, vartojimo pajėgumai ir saugumo dedamosios lėšų mokėjimai patikslinami. Taip pat turi būti perskaičiuojami mokėjimai už perdavimo paslaugas, taikant patikslintą vartojimo pajėgumų dydį.</p>	<p>Prašom patikslinti/ detalizuoti kokios dar yra perdavimo paslaugos, kurios bus perskaičiuojamos patikslinus vartojimo pajėgumų dydį. Kaip suprantame, ilgalaikiai perdavimo pajėgumų ir perdavimo už kiekį mokesčiai nepriklauso nuo vartojimo pajėgumų dydžio.</p>
<p>142. Sistemos naudotojas, sudaręs perdavimo sutartį, per 7 darbo dienas PSO turi pateikti tinkamas visų prievolių pagal sutartį ir (ar) Taisyklės įvykdymo užtikrinimo priemones .</p>	<p>Manome, jog esant gerai sistemos naudotojo mokumo istorijai ir finansinei būklei, prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės yra perteklinės.</p> <p>Siūlome, jog reikalavimai pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones būtų TIK įmonėms, kurių</p>

## Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

	<p>kredito reitingas yra nepakankamas, tam naudojant ir kitas plačiai žinomas kredito reitingo agentūras kaip Creditreform etc., taip nediskriminuojant mokių, bet mažesnių rinkos dalyvių (kurios net negali turėti Fitch, Moody's ar S&amp;P reitingų).</p>
<p>143. PSO pateiktomis tinkamomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis laikoma:</p> <p>143.1. Avansinis mokėjimas už suteikiamas perdavimo paslaugas ir (ar) disbalansą ir (ar) apskaičiuotas saugumo dedamosios lėšas;</p> <p>143.2. Banko ar kitos kredito įstaigos garantijos (toliau – garantija).</p>	<p>Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.70 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prievolių įvykdymas gali būti užtikrinamas pagal sutartį arba įstatymus netesybomis, įkeitimu (hipoteka), laidavimu, garantija, rankpinigiais ar kitais sutartyje numatytais būdais. Kadangi esame didelės grupės dalis, dažnai užtenka motininės įmonės garantijos (pvz. sutartims su Conexus sudaryti), taigi siūlome praplėsti prievolių užtikrinimo būdus</p>
<p>145.1. prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių suma turi būti ne mažesnė nei:</p> <p>145.1.3. didesnė reikšmė iš:</p> <p>145.1.3.1. 20 procentų nuo dujų vertės, kurias rinkos dalyvis, prekiaujantis dujomis pagal dvišales pirkimo – pardavimo sutartis ir (ar) biržoje, turi pristatyti per artimiausią ataskaitinį laikotarpį arba</p> <p>145.1.3.2. 20 procentų nuo dujų vertės, kurias rinkos dalyvis, prekiaujantis dujomis pagal dvišales pirkimo – pardavimo sutartis ir (ar) biržoje, pristatė per praėjusį ataskaitinį laikotarpį.</p> <p>145.1.4. 20 procentų nuo dujų vertės, kurias rinkos dalyvis, transportuojantis dujas, planuoja transportuoti per artimiausią ataskaitinį laikotarpį.</p>	<p>Kadangi visi tarifai ir mokesčiai už pristatytas/ transportuotas dujas yra skaičiuojami nuo dujų KIEKIO, manome, jog užtikrinimo priemonių skaičiavimo metodas nuo dujų VERTĖS yra perteklinis ir neatitinka AB „Amber Grid“ prisiimamų rizikų. Taip pat dujų VERTĖ kinta smarkiai ir pastoviai, ją nuproguozuoti yra labai sunku, ir užtikrinimo priemonės gali tekti dažnai keisti, tai didinti, tai mažinti, kas kelia papildomus kaštus ir nėra efektyvu. Dėlto siūlome, kad užtikrinimo priemonių skaičiavimo dydžio metodika būtų susijusi su gamtinių dujų KIEKIU ir AB „Amber Grid“ tarifais, o ne VERTE.</p>
<p>145.2. Minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių suma yra 25 000 (dvidešimt penki tūkstančiai) EUR.</p>	<p>Kaip suprantame, prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės yra skiriamos rizikoms valdyti (esant nemokumui), taigi jų suma turi būti susieta su galima pagrįsta rizika. Prašome pagrįsti/ paaiškinti 25 000 EUR kaip minimalią sumą rizikoms valdyti (pvz., bendrovei</p>



## Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

	ties kainuoja administruoti sistemos naudotoją, tokie yra kaštai susiję su skolos išieškojimu ir tt.). Jeigu ši suma negali būti pagrįsta detalizuojant įmonei patirtus kaštus nemokumo atveju, siūlome minimalią sumą taikyti pagal objektyvias formules/ mokėtinų tarifų dydį ir pan.
146. Sistemos naudotojas privalo pateikti papildomas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones tuo atveju, kai minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių suma, nustatyta pagal Taisyklių 145.1 punktą, padidėja 10 procentų.	Taip pat, kadangi dujų perdavimo bei transportavimo kiekiai pamėnesiui dažnai keičiasi daugiau nei 10%, taigi siūlome taikyti ne artimiausio/ praėjusio ataskaitinio laikotarpio skaičius, o dujų metų numatomą vidurkį, arba didinti padidėjimo procentą iki bent jau 20%.
149.1. Garantija turi būti išduota banko ar kitos kredito įstaigos, kuris (-os) turi ne mažesnę nei Baa1 pagal Moody's agentūrą arba BBB+ pagal Standard&Poor's agentūrą arba BBB+ pagal Fitch Ratings agentūrą ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta kredito reitingą. Jei bankui ar kitos kredito įstaigos nors viena šiame papunktyje nurodyta kredito reitingo agentūra yra suteikusi nurodytą ilgalaikio skolinimosi reitingą, tuomet laikoma, kad tokio banko ar kredito įstaigos išduota garantija yra tinkama.	Įstatymo 49 straipsnio 3 dalies nuostata įpareigoja PSO priimamose taisyklėse nustatyti objektyvias, skaidrias ir nediskriminacines sąlygas visiems rinkos dalyviams. Pagal šitas sąlygas, Lietuvoje tik keli bankai galėtų pateikti garantijas (Šiaulių ar Citadelės bankas neturi tokių reitingų), taip mažinant konkurencingumą geriausiam pasiūlymui gauti, auginant kaštus ir diskriminuojant mažesnius rinkos dalyvius. Siūlome taisykles pakeisti, kad galėtų garantijos suteikime dalyvauti daugiau Lietuvos rinkos bankų.
154. Sistemos naudotojui, Skirstymo ir kitų dujų sistemų, sujungtų su perdavimo sistema, operatoriams ir Tarybos reguliuojamoms įmonėms, išskyrus tas, kurios verčiasi dujų tiekimo veikla ir nėra valstybės valdomos bendrovės (įmonės) kaip jos apibrėžiamos Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, netaikomi 145.2 punkto ir kitų	Įstatymo 49 straipsnio 3 dalies nuostata įpareigoja PSO priimamose taisyklėse nustatyti objektyvias, skaidrias ir nediskriminacines sąlygas visiems rinkos dalyviams. Manome, jog neįtraukimas valstybės valdomų bendrovių diskriminuoja kitus sistemos dalyvius – siūlome jog visi šių taisyklių nutarimai būtų taikomi visiems sistemos naudotojams, arba lygiai taip pat netaikomi visiems.

# Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

---

XV skyriaus punktų reikalavimai dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo.	
---	--

Dujų verslo grupės vadovė

Austė Augustinaitė

Uždaroji akcinė bendrovė "Imlitex"

Part of **IMLITEX** | HOLDINGS

Europos pr. 124, LT-46351 Kaunas, Lietuva  
T +370 37 337908  
F +370 37 337909  
www.imlitex.lt

Įmonės kodas: 134004743  
PVM kodas: LT340047413  
Banko sąskaita: LT39 7300 0100 0226 9930  
Bankas: "Swedbank", AB, kodas 73000, SWIFT kodas: HABALT22